

Elena Netcu

Lenka

Elena Netcu

Lenka

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

NETCU, ELENA

Lenka / Netcu Elena - Otopeni: Benefica, 2010

ISBN 978-973-88804-9-8

821.135.1-31

Redactor literar: Gabriela Panaite

Ilustrație copertă: Maria Surducan

Director editorial: Gabriela Ciucurovski

COMENZI PENTRU LIBRARI

ȘI DISTRIBUTORI DE CARTE

Mobil: 0721.101.888 // 0721. 101. 884

Tel: 021.323.19.85

Fax: 031.817.87.79

E-mail: office@editurabenefica.ro

www.editurabenefica.ro

Tipărit în România

Copyright © Editura BENEFICA, Otopeni, 2010

Toate drepturile rezervate pentru ediția românească

Colecția: Literatură română contemporană

ISBN 978-973-88804-9-8

Elena Netcu

Lenka

BENEFICA

Câinele mare, negru, cu blana lăptoasă, lătra îndârjit gata să sară din lanț.

— Marș, javra dracului, marș! Taci, tu-ți ceara mă-tii!

— Hei! Cine-i acolo?

— Scoală, bre, nene Panainte, c-a murit moș Florea, l-am găsit acum, seara, lângă via lui Avramide, rezemat de un copac, că ziceam că doarme, săracu'!

— D'apoi ce fac eu acum, măi Grigore, cu ce l-oi aduce?

— Ia și matale căruța lui Dumitrache, la o așa nevoie ți-o sări și el în ajutor.

— Fă Ileană, scoală c-a murit tata. Pregătește tot, aprinde lampa, ia felinarul de la vite și pune-l afară, agață-l coala, la stâlp!

Tușa Ileana, cum îi spuneau toți, sări speriată din așternut și începu să jelească:

— S-a dus, săracu', a murit fără lumânare, așa deodată, că dimineată n-avea nimic. A mâncat, a tras o dușcă din țuica aia de prună de la beci, că m-am și luat de el: „Mai lasă, bre, tată-socrule, sticla aia, o iei așa de dimineată?”⁶⁶ Da' parcă ai cu cine să te-nțelegi? Na, asta-mi trebuie mie acum? Ei, drăcia dracului, nu tu boală, nu tu bulină, așa deodată, buf! – a căzut și dus a fost. Săracu', om bun socru' ăsta al meu, nu ți-ar fi zis el nici dă-te mai încolo.

Îl plângea tușa Ileana pe socru-său umblând încoace și încolo fără niciun rost, neștiind pe ce să pună mâna mai întâi.

Se înserase de-a binelea. Era o noapte răcoroasă de toamnă cu un cer limpede, sidefiu. Nu ieșise încă luna. Ici și colo se întrezăreau stelele cu licăriri palide. Departe, peste baltă, se auzea țipătul unei păsări târzii, apoi câte o împușcătură spărgea liniștea nopții și voci îndepărtate se amestecau cu plescăituri de lopeți. Începuse sezonul de vânătoare.

Tușa Ileana ieși valvârtej pe poartă, legându-și broboada sub bărbie cu mișcări precipitate, apoi dădu din mâini, arcuindu-și corpul îmbătrânit în față, de parcă s-ar fi adresat cuiva. Pășea șleampăt, ca și cum ar fi călcat în străchini.

— Hei, măi Nichita, ia scoală, c-a murit moș-tu. Ce, n-auzi nici tu? Iha, că mă lăsați pe mine să mă zbat cu toate! Scoală să-i facem toate cele, că doar te-a crescut, să-l îngropăm cum se cuvine!

Nichita se ridică buimac din pat și ieși orbecăind până ajunse pe prispă, pentru că nu vroia să-și trezească cei trei copii ghemuiți în patul de lângă sobă, un fel de improvizație de pat meșterit de moș Florea pentru cei mici – patru țaruși proptind câteva scânduri late, pe care erau așternute mai multe piei de oaie foarte călduroase.

Prin anii '50 trăiau aici, la marginea satului Dunăreni, în mahalaua Suhat, vreo douăzeci de familii nevoiașe, ducându-și zilele de pe o zi pe alta. Era un loc uitat de lume, cu bătrâni târâți de volbura istoriei, aduși aici în

Dunăreni și numiți de localnici venetici, unii moldoveni, alții ucraineni, ținând toate obiceiurile după calendarul vechi.

Nichita ieși în stradă, își prinse capul în mâini și rămase câteva clipe mut, neștiind pe unde s-o apuce. Îi era sufletul greu. „M-a iubit mult – își zise în gândul lui Nichita – cu toate că mi-am făcut mereu de cap. M-a crescut de la numai șase luni, dumnezeu știe cât s-o fi chinuit cu mine“.

Moș Florea era bunicul lui dinspre mamă. Nichita simți un gol în stomac și o durere îl fulgeră în piept. „N-a mai apucat săracu’ să se bucure de copiii mei, mai ales pe Lenka a iubit-o tare mult“ – se gândea – și i se făcu dor de el, acum că nu mai era. Ar fi vrut măcar o dată să-și ceară iertare pentru toate necazurile pe care i le-a pricinuit până când a plecat în armată.

Era un om strașnic Moș Florea, înalt, vânjos, cu spatele lat, ținându-se mândru până a murit. Îl vedeai de departe și nu-l confundai cu nimeni. Nu-i puteai uita chipul: roșcat, cu sprâncene stufoase și ochi sfredelitori, privindu-te întotdeauna cu luare aminte.

* * *

Acolo veștile apăreau cu o forță de șoc.

— Va fi eclipsă de lună, spunea Marin, băiatul lui Dumitrache Paraschiv, paznic la Sfatul Popular. Bătrânele își dădeau cu părerea că e sfârșitul lumii, iar vestea asta creștea cu un efect catastrofal asupra gândirii

inocente. Oameni fără știință de carte, aici, la margine de lume. Oameni care se conduceau după superstiții. Isterie generală în Suhatul anului '63.

— Hai măcar să bem! – își dădu cu părerea Stiriana lui Palade, o femeie slobodă la gură, dar și la altele. Umbla mereu cu bocceaua în mână, ba la unul, ba la altul. Cum auzea că i-a murit nevasta lui cutare, nu trecea mult și Stiriana sărea în patul bărbatului văduv. Acum, toți voiau să moară fericiți. Așa înțelegeau ei asta. Să fie sături când or muri.

S-au adunat toți pe maidanul din fața fântâniei cu uluc, unde fusese cândva târg de vite. Aici au decis ei să se întâlnească în noaptea eclipsei de lună. Au pregătit ospățul, au tăiat cam tot ce aveau prin curte, fără să țină seamă, era doar sfârșitul lumii.

Lenka nu prea înțelegea de ce se fac atâtea pregătiri. Părinții ei dăduseră o parte din casă în chirie unui unchi, însurat proaspăt. Nevastă-sa, un pui de lele, adunată de bărbatu-său de prin sudul Dobrogei, era unsă cu toate alifile. Ea a dat tonul la acest dezmaț care se pregătea în noaptea eclipsei. Oamenii au chemat toate rudele de pe aiurea să se adune în ultimele clipe. Cei mai mulți i-au chemat și pe cei săraci, cu mic cu mare, să petreacă la un loc. Era atâta lume cât nu fusese vreodată la vreo nuntă sau înmormântare. Au chemat lăutari. Era unul cu o armonică, Pavalache, care cânta cu foc după inima fiecăruia. Iar ei jucau cu sălbăticie, beau și mâncau, chiuiiau, băteau îndrăcit pământul la cazacioc.

Lenka îi privea de pe margine împreună cu alți copii. Era petrecerea părinților lor. Se gândeau cum va fi acest sfârșit de lume, dar nimeni nu le deslușea nimic.

Deodată s-a întunecat totul, găinile cârâiau, câinii lătrau. Toți au încremenit pe maidan. Unii se luau în brațe și se sărutau, alții bâjbâiau pe întuneric și se căutau. Apoi a trecut totul și lucrurile erau ca la început.

A doua zi, buimăciți și mahmuri, sătenii au văzut că nu mai au nimic prin curți.

Pe nevasta lui Tălpău au găsit-o moartă împreună cu băiatul lui Socotitu, un flăcău frumos, numai ce lăsat la vatră. Făceau dragoste sub un mal de unde localnicii luau pământ galben pentru lipit casele. Așa i-au găsit, împreunați, cu tone de pământ pe ei.

— Ai văzut, paciaura, cum a pus ochii pe băiatul ăsta? Poate mai avea zile, săracu'!

Curțile celor câtorva gospodari din Suhat păreau pustii. Lătra câte un câine rătăcit, nici n-avea după cine lătra.

Oamenii se uitau nedumeriți peste câmpul dinspre miazăzi spre pădure. Erau mirați că totul se afla la locul lui, mai puțin orășaniile tăiate din bătătură și vedrele de vin băute până la fund.

Pe baltă plutea o tăcere de plumb. Încolțea stufărișul. Primele semne de primăvară timpurie. Pescărușii își ondulau zborul în dezordine încrucișându-se în aer, apoi zăboveau pe luciul apei înadins, căutând hrana numai de ei știută. Ciorile croncăneau de colo-colo. Dinspre stăvilă

înaintau cu grijă prin păpurișul încolțit câteva bărci greoaie, legănându-se, mai mult plutind, căci pescarii nu dădeau zor, lăsau lopețile atârând pe lângă barcă, în timp ce descâlceau plasele și setcile, azvârlindu-le în tăcere în apă și schimbând din când în când câte o vorbă.

— Apoi, măi Grigore, ce-a fost ieri în capul nostru prostie se numește. Ce-și face omul cu mâna lui nici dracu' nu desface. Am tăiat, mă, și vacă și cele șase oi, de-am săturat tot neamul.

— Da' eu ce-am făcut? M-am luat după muiere, totul pus la cale de Valerica lui Nicolae Dobrișan. Cică-i femeie de la oraș, dar n-ai văzut aseară ce apucături avea?

— Dracu' gol, nu alta – oftă și Marin Stamate, care avea acasă de hrănit nu mai puțin de opt guri, plus bătrâna lui mamă, o lipoveancă sfătoasă, dar neputincioasă, căzută la pat de câțiva ani. Nimeni n-a băgat-o în seamă când și-a sfătuit nora să nu taie găinile din curte.

— Lasă, Didino, nu te lua după toate curcile, eu am prins în viața mea întunecarea soarelui și n-a fost nici o sfârșială, chiar te-ai prostit de tot?!

— Ce vorbești, mamă soacră, ne apropiem de sfârșitul lumii, atârână prea greu păcatele oamenilor, nu ne mai rabdă Dumnezeu. Nu vezi câte nenorociri s-au abătut asupra noastră? Cică să dăm totul și să muncim la grămadă.

— Ei, lasă, că și așa nu v-ați omorât cu munca, vara stați cu burta la soare pe grinduri și vă mulțumiți cu

câțiva chitici de pește, ați lăsat pământul pârloagă de l-au năpădit buruienile – o certa soacră-sa pe Didina lui Stamate. Acum, Didina se gândea la cele câteva găini din curte pe care le tăiasse ca să pună pe masa comună câte ceva, să nu zică lumea că ea n-are nimic.

Toată întâmplarea asta s-a aflat și-n satele din jur. Oamenii își dădeau cu părerea: „Mare ți-i grădina ta, doamne!“ Unii comentau cu haz dezmățul, alții compătineau. Primăvara, sărăcia era în floare. O mai scoteau la capăt cu buruienile. Strângeau ștevie, urzici, leurdă, păpădie, ciulini de baltă, adunau raci, prindeau pește și se hrăneau așa până apăreau primii cartofi noi. Femeile luau drumul spre pădure să culeagă florile timpurii, ghiocei, viorele, toporași, mai târziu lăcrămioare. Făcuseră din asta o afacere. Alergau două zile prin pădure, plecau cu vaporul la Galați, unde le vindeau, târguiau toate cele trebuincioase, mai ales de-ale gurii. Bărbații lor le așteptau acasă, puneau coatele pe masă și spuneau:

— Ia să vedem, femeie, ce brânză ai făcut?

Dar se bucurau când nevestele lor scoteau din coș undelemnul, pâinea, zahărul, orezul și multe altele. Apoi mai erau și ciupercile de pădure care-i salvau.

* * *

Bătrânii spun că, aici, la Dunăreni, și mai departe pe toată lunca, demult tare, ar fi fost păduri întinse și neumblate.